

# บทที่ 1

## บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ในการแสวงหาความรู้ความบันเทิง และ นำประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ทักษะทางภาษา คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้ง 4 ด้านนั้น ทักษะการเขียน เป็นทักษะที่ซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่น ๆ ในระดับประถมศึกษาถือว่าการเขียนเป็นทักษะที่สอนได้ ยากที่สุด ผู้เรียนจะเขียนได้ดีจะต้องผ่านการฟัง การพูด การอ่าน และต้องมีความคิดที่ดีจึงจะเขียน ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545 : 54) กล่าวว่า การเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้ เวลาฝึกนานกว่าทักษะอื่น ๆ เริ่มตั้งแต่การคัดลายมือ การเขียนตัวหนังสือให้ถูกแบบการสะกดตัวให้ ถูกต้อง การถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นตัวหนังสือให้ผู้อื่นเข้าใจ ตลอดจนการเขียนถ้อยคำสำนวน ให้สละสลวยได้ประโยชน์ตรงตามจุดประสงค์

การเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่ง ในด้านการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ จำเป็นต้อง อาศัยทักษะการเขียนเพื่อจะได้ถ่ายทอดความคิดให้ผู้อื่นเข้าใจอย่างถูกต้อง ผู้เขียนจะต้องจัดระเบียบ ความคิดของตนเองออกมาอย่างเป็นระบบ ต้องรู้จักเลือกถ้อยคำภาษาในการเขียนให้ถูกต้องชัดเจน เพื่อสื่อความหมายที่ต้องการอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ หากเขียนผิดพลาดจะทำให้ความหมายของคำ เปลี่ยนไป ผู้สื่อและผู้รับไม่สามารถสื่อความหมายให้ตรงกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ถวัลย์ มาศจรัส (2545 : 1) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ที่ผู้เขียนได้ ถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น ทรรศนะ อารมณ์ จินตนาการ และสิ่งที่ต้องการสื่อสารอื่น ๆ ของ ตนเองผ่านงานเขียน โดยใช้สัญลักษณ์ที่กำหนดคร่ำครึร่วมกันเป็นสื่อกลางของการสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้อง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐาน ที่ 2.1 : สาระการเขียน ซึ่งเน้นในเรื่องของการ เขียนไว้อย่างชัดเจน เพราะการเขียนคือ พื้นฐานสำคัญของการศึกษาล่าเรียน นักเรียนจะประสบ ผลสำเร็จในการเรียนแต่ละวิชามากน้อยเพียงใด ส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการเขียน ถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ เหตุนี้การเขียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปลูกฝัง

ให้กับนักเรียน เพราะ การเขียนสามารถพัฒนาเด็กให้มีจินตนาการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดทางอารมณ์ มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียน และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

การเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาด้านการเขียน เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังคงมุ่งเน้นเพียงเพื่อให้นักเรียน เขียนได้ เน้นการจำมากกว่าเน้นความคิดสร้างสรรค์ ขาดการกระตุ้นพัฒนาส่งเสริมการเขียน การเรียนการสอนภาษาไทยยังประสบปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนต่ำ และครูยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูยังยึดแบบเรียนเป็นหลัก และจัดการเรียนรู้เพื่อให้จบเนื้อหาในบทเรียน นอกจากนี้ครูมีภาระงานสอนมาก อีกทั้งครูยังมีงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายอีกมาก จึงทำให้ครูยังไม่ได้นำเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้มาใช้จัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย คงมีเพียงแบบเรียนเท่านั้น การสอนเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการเรียนรู้ เนื่องจากต้องเร่งสอนให้จบทันเวลา ให้ครบทุกเนื้อหาตามที่กำหนดในบทเรียน ทำให้ครูไม่มีเวลาที่จะพัฒนาความคิดที่หลากหลายของนักเรียน และทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยลง ส่งผลให้นักเรียนไม่กล้าแสดงออกเกิดความเบื่อหน่าย และไม่สนใจเรียน

จากประสบการณ์การด้านการสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตั้งแต่ปี 2535 จนถึงปัจจุบันของผู้วิจัยทำให้ทราบว่า การเขียนยังมีปัญหา นักเรียนส่วนใหญ่เขียนได้น้อยเขียนสั้น ๆ ห้วน ๆ ขาดการจัดลำดับความคิดในการเขียน ขาดความคิดประกอบการเขียน นักเรียนเขียนโดยใช้ประโยคเดิม เปลี่ยนเพียงเฉพาะนามหรือสรรพนามข้างหน้า เช่น การเขียนบรรยายภาพรถจักรยาน นักเรียนส่วนมากจะเขียน ฉันมีรถจักรยาน พี่มีรถจักรยาน น้องมีรถจักรยาน ทั้งนี้พบว่าสาเหตุที่นักเรียนเขียนไม่ได้ เพราะขาดลำดับความคิด ไม่รู้จะเขียนอะไรก่อนหลัง ซึ่งสอดคล้องกับอัจฉรา ชิวพันธ์ (2548 : 4) ได้กล่าวถึงปัญหาของการเขียนเรียงความของนักเรียนไว้ว่า มีลักษณะเป็นโทรเลข คือ ขาดการจัดลำดับความคิดที่ดี ใช้ภาษาห้วน ขาดความมีสุนทรียภาพทางภาษา ใช้ภาษาไม่ถูกต้องกับกาลเทศะ และบุคคล ตลอดจนจนถึงการแสดงพฤติกรรมที่เบื่อหน่ายในการเขียน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญของการเรียนการสอนภาษาไทย เพราะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการเขียนถ่ายทอดความคิดและจินตนาการได้อย่างอิสระทั้งเป็นการฝึกทักษะการคิดของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การฝึกเขียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูควรปลูกฝัง และพัฒนาให้กับนักเรียน ซึ่ง กรมวิชาการ (2546 : 223) ได้กล่าวไว้ว่า ครูผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้กลวิธีที่น่าสนใจ โน้มนำนักเรียนให้หันมาสนใจกับการเขียน และฝึกปฏิบัติการเขียนด้วยความพึงพอใจ เต็มใจ ผลงานจึงจะสร้างความประทับใจ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนที่สูงขึ้น

แนวทางแก้ปัญหาในการฝึกปฏิบัติการเขียน ครูผู้สอนจำต้องแสวงหาวิธีการ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ เข้ามาใช้ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากผู้บอกความรู้แก่ผู้เรียนเป็นผู้สนับสนุน

เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน เช่น เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรม คิดค้นเทคนิควิธีการจัดกิจกรรม ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สมปิต ตัญตรีรัตน์ และคนอื่น ๆ (2545 : 8) ได้กล่าวไว้ว่า เราสามารถสอนได้ทุกระดับอายุ เพียงแต่เราต้องเข้าใจในกระบวนการเขียน เข้าใจพัฒนาการแห่งวัยและเลือกวิธีการตลอดจนกิจกรรมที่เหมาะสมมาให้แก่นักเรียนฝึก รวมทั้งเข้าใจการวัดและประเมินผลทักษะการเขียนได้ถูกต้องเป็นอย่างดี

ดังนั้น จึงสมควรที่จะศึกษาว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาไทย จะทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้นหรือไม่ จากสภาพปัญหา การสอนเขียน และแนวทางการเขียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เน้น การเขียนไว้อย่างเด่นชัด ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการ เขียน ที่เน้นการสอนเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาการเขียนในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

### วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียนให้มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน โดย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียน

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ซึ่งสามารถนำไปใช้สอนเพื่อแก้ไขปัญหาการสอนเขียนได้
2. ได้แนวทางในการพัฒนาทักษะการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

## ขอบเขตของการวิจัย

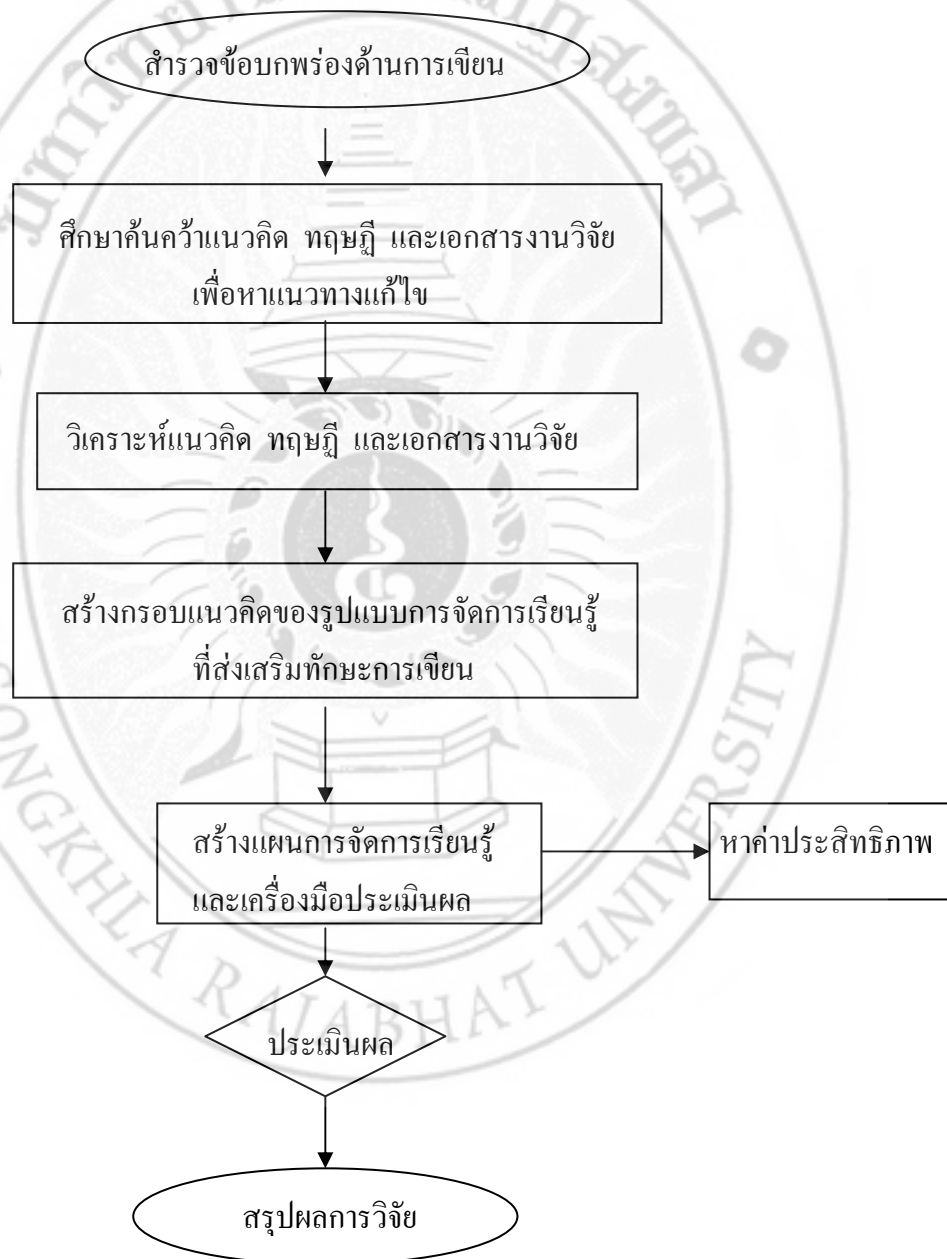
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 1 ห้องเรียน จำนวน 17 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
  - ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียน
  - ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. เนื้อหา
  - กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐาน ที่ 2.1 : การเขียน

## กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กรอบแนวคิดในการวิจัยสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1 ต่อไปนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

## สมมุติฐานในการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80
2. ผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนของนักเรียนที่เรียน โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

## นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะการเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเข้าใจเจตนารมณ์ของผู้เขียนในการเขียน
2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แบบแผนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสอนเขียนเป็นเรื่องราวตามความคิด ประสบการณ์ ออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจ เป็นวิธีสอนที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาทักษะการเขียน มีขั้นตอนในการเรียนการสอน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนตามเนื้อหาที่สอน
4. เกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 หมายถึง เกณฑ์ที่ผู้วิจัยใช้เป็นมาตรฐานในการพิจารณาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยมีความหมายดังนี้
  - 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนได้ถูกต้อง ร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด
  - 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนได้ถูกต้องร้อยละ 80
5. การสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเขียน มีขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน ในแต่ละขั้นตอนครูและนักเรียนจะต้องทำกิจกรรมเช่นไร จึงจะส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ สามารถเขียนถ่ายทอดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจเจตนารมณ์ของผู้เขียน